

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Tale ved samråd med Folketingets Uddannelsesudvalg – UDU alm. del, spørgsmål AD.
Titel	Spørgsmål AD: Hvilke konsekvenser får det for landbrugsskolerne, at tilsynsrapporter fra ministeriet viser adskillige alvorlige fejl, og hvilke initiativer vil ministeren tage på baggrund af tilsynsrapporterne? Der henvises til artikler på www.3F.dk : <ul style="list-style-type: none">- 4/3-09: Ministerium: Stop praksis på landbrugsskole- 5/3-09: Statsstøttet landbrugsskole optager turister- 6/3-09: Landbrugsskole har universitetsfolk på ungdomsuddannelse- 8/3-09: Storforbrug af agenter hos landbrugsskoler.
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	15 minutter
Tid og sted	Folketingets Uddannelsesudvalg, tirsdag den 14. april 2008 kl. 14.

Disposition

1. **Indledning**
2. **Rapport om Undervisningsministeriets tilsyn med seks landbrugsskoler sendt til udvalget den 8. april 2009**
3. **De foreløbige konklusioner i forbindelse med markedsføring og undervisning mv.**
4. **De foreløbige konklusioner i forbindelse med optag af udlændinge med midlertidig opholdstilladelse**
5. **Den videre opfølgning**

1. Indledning

- Som omtalt under samråd med udvalget den 22. april 2008 om udenlandske elever på bl.a. landbrugsskoler har Undervisningsministeriet indledt et tilsyn med seks landbrugsskolars undervisning af udenlandske elever.
- De seks skoler er: Agroskolen (Hammerum), Kalø Økologiske Landbrugsskole, Grindsted Landbrugsskole, Asmildkloster Landbrugsskole, Dalum Landbrugsskole og Sydsjællands Landbrugsskole (nu en del af Roskilde Tekniske Skole).
- Tilsynet er ikke afsluttet.
- Der er udfærdiget foreløbige tilsynsrapporter om Undervisningsministeriets tilsynsbesøg på skolerne i januar 2009. De foreløbige rapporter er sendt til kommentering på skolerne.
- Det er disse rapportudkast, som Fagbladet 3 F har omtalt i de fire artikler, der er nævnt i spørgsmålet.
- De endelige rapporter vil, sammen med andet materiale, der er fremkommet under tilsynsarbejdet, danne grundlag for de endelige konklusioner på tilsynssagerne.

2. Rapport om Undervisningsministeriets tilsyn med seks landbrugsskoler sendt til udvalget den 8. april 2009

- Jeg har den 8. april 2009 sendt en samlet rapport med den aktuelle status for tilsynssagen til udvalget.

- Rapporten er sendt til udvalget i fortsættelse af samrådet den 3. juni 2008 om en landbrugsskoles undervisning af rumænske elever
- I rapporten er der anført de konklusioner, som jeg mener, at det er muligt at drage på nuværende tidspunkt.
- I det følgende vil jeg gennemgå disse konklusioner i hovedtræk.

3. De foreløbige konklusioner i forbindelse med markedsføring og undervisning mv.

- Under tilsynsbesøgene i januar 2009 gav ministeriet skolerne en række mundtlige tilkendegivelser med hensyn til konstaterede fejl og mangler. Ministeriet tilkendegav samtidig, at skolerne efter anmodning ville kunne få råd og vejledning fra ministeriet med hensyn til indførelsen af den nye uddannelse.
- Der er ikke konstateret overtrædelser af lovgivningen i forbindelse med skolernes markedsføring af landbrugsuddannelserne. Undervisningsministeriet har dog opfordret skolerne til at aftale en kodeks for god markedsføring for at sikre, at markedsføringen sker på en hensigtsmæssig måde.
- Som opfølgning på mundtlige tilkendegivelser under tilsynsbesøgene vil kravene til realkompetencevurdering af elever i erhvervsuddannelserne blive indskærpet over for skolerne.
- Som opfølgning på mundtlige tilkendegivelser under tilsynsbesøgene vil reglerne om indgåelse af uddannelsesaftaler blive indskærpet. De konstaterede mangler har været af ordensmæssig karakter, dog vil uddannelsesaftaler for ca. 80 elever blive undersøgt nærmere. Disse elever undervises af den private Borris Landbrugs- og Naturskole for Agroskolen.
- Skolerne vil blive indskærpet, at de skal påse, at praktikvirksomhederne udsteder praktikerklæringer til eleverne. Der er tale om en ordensforskrift.
- Agroskolen har fået påbud om at tilbagebetale ulovligt opkrævet elevbetaling og ophøre med at lade den samarbejdende skole (som altså er Borris Landbrugs- og Naturskole) udlåne penge til elever. Samarbejdsaftalen mellem skolerne vil blive underkastet en nærmere granskning.

- Der er ikke fundet grundlag for at kritisere undervisningens kvalitet, lærernes kvalifikationer, den løbende bedømmelse af eleverne eller skolernes udstedelse af skolebeviser.

4. De foreløbige konklusioner i forbindelse med optag af udlændinge med midlertidig opholdstilladelse

- Undersøgelsen har vist, at eleverne typisk har haft midlertidige opholdstilladelser i to år som landbrugspraktikanter med seks til otte måneders skoleundervisning som landbrugselever, svarende til modul 1 i uddannelsen til faglært landmand.
- Efter Undervisningsministeriets opfattelse er det en betingelse for, at en elev kan udløse tilskud, at eleven efter skolens vurdering må forventes at kunne færdiggøre uddannelsen som helhed og ikke kun det aktuelle modul eller skoleophold. En udenlandsk elev skal derfor forventes at kunne færdiggøre uddannelsen inden for sit lovlige opholdsgrundlag.
- Undervisningsministeriet tilkendegav derfor i efteråret 2008 i skrivelser til Agroskolen, Grindsted Landbrugsskole og Dalum Landbrugsskole, at ministeriet agtede at kræve tilskud tilbagebetalt for et antal udenlandske elever, hvis skolerne ikke kunne dokumentere, at tilskudsbetingelserne var opfyldt, herunder at eleverne ville kunne have lovligt ophold i Danmark længe nok til at kunne færdiggøre uddannelsen til faglært landmand.
- Undervisningsministeriets analyse af det retlige grundlag for skolernes optagelse af udenlandske elever har imidlertid vist følgende:
- Undervisningsministeriets retsopfattelse har ikke været klart kommunikeret i forhold til skolerne.
- Undervisningsministeriet kommenterede i brev af 9. december 1998 til det daværende Landbrugsuddannelsesrådet en henvendelse fra Udlændingestyrelsen til rådet om rådets eventuelle medvirken ved behandling af sager om opholds- og arbejdstilladelser som landbrugspraktikant i Danmark. Ministeriet oplyste bl.a. i brevet, at praktikanterne ”vil kunne optages i uddannelsen til faglært landmand, hvis de opfylder betingelserne i landbrugsuddannelsesloven og uddannelsesbekendtgørelsen for optagelse og i øvrigt deltager i uddannelsen i henhold til disse regler.”. Ministeriet tilkendegav, at det ville falde uden for rådets kompetence at beskæftige sig med

ansøgninger fra udenlandske praktikanter, som ikke skulle være elever i landbrugsuddannelsen.

- De senere begivenheder har vist, at denne udtalelse ikke var en tilstrækkelig klar redegørelse for, at Undervisningsministeriet havde den opfattelse, at det – selvom dette ikke fremgik udtrykkeligt af lovgivningen – var en betingelse for optagelse på landbrugsuddannelsen med tilskud som årselev, at uddannelsen ville kunne gennemføres inden for opholdsgrundlaget.
- Undervisningsministeriet undersøgte i april 1999 otte landbrugsskolelæres optagelse af udenlandske elever i årene 1997 – 1999. Skolernes praksis var dengang stort set den samme som nu. Én af skolerne (Dalum) oplyste udtrykkeligt på et spørgsmål om elevernes opholdsgrundlag, hvori der var henvist til optagelsesbetingelserne herunder, at eleven skal kunne gennemføre uddannelsen på normal tid, at eleverne ”kun kan få opholdstilladelse i 18 måneder, og at nogle af eleverne derfor vil være nødt til at rejse hjem i en periode for senere at komme til Danmark igen for at gøre uddannelsen færdig.” Ministeriet konstaterede efterfølgende, at elevernes opholdsgrundlag ikke gav anledning til bemærkninger.
- Skolerne har først ved Undervisningsministeriets brev af den 11. august 2008 modtaget en klar skriftlig udmelding af ministeriets retsopfattelse i forbindelse med, at ministeriet erindrede skolerne om indførelse af nye regler for landbrugsuddannelsen fra den 1. juli 2008.
- Der er derfor efter Undervisningsministeriets opfattelse samlet set ikke grundlag for at bebrejde skolerne, at de har tilmeldt de udenlandske elever som tilskudsberettigede i forhold til den nu nedlagte uddannelse til faglært landmand. Dermed er der ikke grundlag for at kræve tilskud tilbagebetalt i anledning af de optagelser af udenlandske elever, som skolerne har foretaget før den 1. juli 2008.
- Ministeriet har herved tillagt det nogen vægt, at skolerne har tilrettelagt deres praksis med hensyn til vejledning af udlændinge og praktikvirksomheder og optagelse af praktikanterne som elever på grundlag af udlændingemyndighedernes anvisninger.
- Der har efter det oplyste gennem årene været en række skriftlige og mundtlige kontakter mellem skolerne, repræsentanter for landbrugserhvervet og Udlændingestyrelsen, nu Udlændingesservice, vedrørende praksis på området.

- Skolerne har derfor ikke fundet anledning til at søge en nærmere afklaring i Undervisningsministeriet af en eventuel betydning af at sondre mellem elever med opholdstilladelse som landbrugspraktikanter og elever i landbrugsuddannelsen med opholdstilladelse som studerende.

5. Den videre opfølgning

- Det fortsatte arbejde vil indebære, at den enkelte skoles sag skal afsluttes dels med hensyn til de påtaler mv., som jeg lige har antydnet, dels med hensyn til en konkret vurdering af de optagelser, der har fundet sted til uddannelsen til landbrugsassistent siden den 1. juli 2008.
- På baggrund af ministeriets brev af 11. august 2008 til skolerne agter ministeriet at håndhæve, at udenlandske elever kun kan indgå i tilskudsgrundlaget, hvis de ved optagelsen kan forventes at gennemføre uddannelsen inden for den normerede tid og inden for den tid, de kan opholde sig lovligt i landet som deltagere i uddannelsen.
- Undervisningsministeriet har endnu ikke taget endelig stilling til, om en eller flere skoler i forbindelse med deres praksis på området har handlet i strid med regler om uddannelserne mv. på en sådan måde, at der skal foretages yderligere i forhold til disse skoler, herunder gives påbud eller tilrettevisninger og eventuelt gennemføres reguleringer af allerede udbetalte tilskud mv.
- I anledning af sagen vil Undervisningsministeriet nærmere overveje behovet for regelændringer på området. Stigningen i antallet af udenlandske elever på landbrugsskolerne aktualiserer behovet for en tydeliggørelse af reglerne, herunder navnlig behovet for, at betingelserne for optagelse af udlændinge på uddannelserne præciseres i loven.
- Der er også grundlag for at styrke sammenhængen mellem udlændingelovgivningen og uddannelsesreglerne, idet der ikke i Undervisningsministeriets regler er en parallel til praktikantordningen med indlagt undervisning. Der er etableret kontakt mellem ministerområderne om dette spørgsmål.
- Undervisningsministeriet forbereder desuden en samlet vejledning til skoler med erhvervsuddannelser om skolernes pligter og muligheder med hensyn til undervisning af udenlandske elever. Vejledningen skal udsendes i samarbejde med Udlændingetjenesten.